

Polonijne Okienko na Świat (02/10/2026)

Świat

- Poważna próba ataku terrorystycznego na bazę lotniczą w Wlk. Brytanii, wykorzystywaną też przez siły USA atakujące Iran. Zatrzymano 5 osób. Informacje są szczątkowe. Wg Trumpa amerykański wywiad od dawna miał na oku te osoby. Poinformował, że ich zamiarem było wyrządzenie wielkich szkód.
- Trump odrzucił irańską propozycję rozejmu, w tym odblokowanie cieśniny Ormuz, powrót do rozmów nt. programu nuklearnego w zamian za odblokowanie irańskich portów. Trump uważa, że blokada Iranu przynosi skutki gospodarcze. Rozważa powrót do bombardowań w listopadzie.
- Zełenski ogłosił "ostateczną" decyzję Trumpa - Ukraina dostanie jakoby licencję na produkcję rakiet do systemów Patriot. Zełenski dodaje, że Ukraina potrzebuje od partnerów 300 rakiet na zimę, aby ją przetrwać.
- - Nadszedł czas na rozmowy z Rosją - stwierdził minister spraw zagranicznych Niemiec Johann Wadepuhl. W ten sposób polityk bronił swojej decyzji o spotkaniu z rosyjskim odpowiednikiem Siergiejem Ławrowem. Szef niemieckiej dyplomacji oświadczył to na antenie telewizji ARD.
- Śledczy badają, czy w potencjalny atak terrorystyczny udaremniony w okolicy Fairford zamieszany był Iran – donoszą brytyjskie media. W nocy policja zatrzymała pięciu mężczyzn w pobliżu bazy lotniczej RAF na południu Anglii. Jest ona wykorzystywana przez siły USA do nalotów na Iran. Prezydent Donald Trump oświadczył, że ludzie zatrzymani przez brytyjską policję usiłowali doprowadzić do poważnych zniszczeń. Trump dodał, że wywiad USA miał ich od dawna na oku.
- Dziesiątki tysięcy wiernych z całego świata przybyły na błonia Sanktuarium Matki Bożej w Lourdes, gdzie papież Leon XIV odprawił w niedzielę o godzinie 11 mszę. Wśród pielgrzymów było wiele osób chorych i na wózkach inwalidzkich.
- Co najmniej sześć osób zginęło w wyniku rosyjskich ataków na Ukrainę w nocy z soboty na niedzielę. Ofiary odnotowano w obwodach zaporoskim i sumskim oraz w Kijowie. Są też dziesiątki rannych, w tym dzieci.
- Co najmniej 17 osób zginęło w katastrofie niewielkiego samolotu w Demokratycznej Republice Konga. Wśród ofiar są dwaj najwyżsi rangą przedstawiciele wojskowego wymiaru sprawiedliwości w kraju – generałowie Joseph Mutombo i Lucien-Rene Likulia.
- Cztery osoby zginęły, a dwie są uznane za zaginione w wyniku zawalenia się budynku mieszkalnego w wyniku eksplozji w turystycznej dzielnicy centrum Aten – poinformował portal Ekathimerini.

- Prezydent Karol Nawrocki spotkał się w Nowym Jorku z Alexem Karpem, współzałożycielem Palantir Technologies, światowym liderem na rynku nowych technologii i analizy danych. Palantir zadeklarował pełne wsparcie dla Sił Zbrojnych RP oraz wolę dalszego inwestowania w rozwój technologii w Polsce - poinformowali ministrowie Kancelarii Prezydenta.
- Chińskie auta w sierpniu zdobyły rekordowe 12% unijnego rynku sprzedaży nowych samochodów oraz 25% w sektorze hybryd. Rynek się zmienia - już 27% sprzedaży generują elektryki i hybrydy.
- Delegacje 77 państw świata opuściły salę forum Zgromadzenia Ogólnego ONZ, gdy zjawił się na niej premier Izraela Netanjahu.
- Kolejny rosyjski dron wleciał do Rumunii i rozbił się w lesie. Naruszenia przestrzeni przez 4 drony zgłosiła też Mołdawia. 1 z nich eksplodował po wylądowaniu.
- Korea Płd. żąda od Ukrainy przeprosin za ujawnienie informacji o przekazaniu jeńców wojennych z Korei Płn. i zagroziła wstrzymaniem pomocy finansowej.
- Podczas lotu linii flydubai z Dubaju do Tel Awiwu drugi pilot miał zaatakować pierwszego pilota i próbować przejąć stery samolotu. Doszło do bójki, w trakcie której napastnik został obezwładniony przez pasażerów. Była wśród nich druga załoga w cywilu, która pomogła ustabilizować lot maszyny i sprowadzić ją na ziemię w Arabii Saudyjskiej.
- Trump podpisał z szefami największych gigantów AI "konstytucję superinteligencji". Giganci zobowiązali się sami dbać o bezpieczeństwo i o budowanie zaufania klientów oraz opinii publicznej.

Polska

- Prezydent Nawrocki chce ogólnonarodowej debaty o dostępie Polaków do broni, wskazując, że Polacy mają najmniejszy do niej dostęp w UE. Wskazał, że tylko 1% Polaków ma broń i umie się nią posługiwać. W Czechach i Austrii jest to 3-5%, a w Finlandii i Szwajcarii nawet 30%.
- Ambasador Ukrainy Wasyl Bodnar chce, by Polacy nie "postrzegali UPA negatywnie", dlatego postuluje opowiedzenie jej historii od strony nieprzedstawianej w Polsce.
- Rząd utworzy instytucję do wykrywania fałszywych narracji i zwalczania propagandy w internecie; jej nazwa to Centrum Walki z Dezinformacją. Oprócz osób z rządu i służb do współpracy zaproszono ekspertów, dziennikarzy i org. pozarządowe. Zadania: śledzenie internetowych kłamstw, tropienie ich źródeł, sprostowania oraz szykowanie zaleceń dla władz.
- Metropolita poznański abp Zbigniew Zieliński podczas 42. Ogólnopolskiej Pielgrzymki Małżeństw i Rodzin na Jasną Górę skrytykował politykę edukacyjną i społeczną. W homilii mówił, że szkoła i różne organizacje coraz częściej próbują przejmować rolę rodziców w wychowaniu dzieci.
- W niedzielę w Nowej Hucie w Krakowie wybuchł pożar w hali z łatwopalnymi środkami do dezynfekcji. Do akcji gaśniczej wystano ponad 40 strażaków. Według informacji funkcjonariuszy, nie ma osób poszkodowanych.
- Prezydent Karol Nawrocki złożył życzenia żołnierzom Wojsk Obrony Terytorialnej z okazji ich święta. "Jesteście zawsze gotowi, zawsze blisko – tam, gdzie potrzebuje Was Polska i Polacy" - napisał w mediach społecznościowych.
- Prokuratura umorzyła śledztwo w sprawie składania fałszywych zeznań przez Lecha Wałęsę. Powód? Według śledczych w latach 70. były prezydent "słabo czytał", a dokumenty mieli pisać za niego inni. Sam Wałęsa postanowił skomentować te rewelacje. "W tamtym czasie był analfabetyczny debilizm, który powstał, bo przez ponad 10 lat nie miałem w ręku długopisu" – oświadczył TW "Bolek", próbując przekuć swoje braki w edukacji w atut w walce z komuną.

- „To zwycięzca. To mistrz. I to wyjątkowe, że go macie” – tymi słowami Donald Trump mówił o Karolu Nawrockim w przesłaniu skierowanym do Polonii Amerykańskiej. Prezydent USA podziękował też Polakom mieszkającym w Stanach Zjednoczonych za ich wsparcie i podkreślił ogromne znaczenie polskiego wkładu w historię Ameryki. – Darzymy ogromnym szacunkiem Kongres Polonii Amerykańskiej oraz naród polski – zaznaczył Trump.
- Żurek musi przeprosić sędziego Jacka Przyguckiego za słowa, którymi były szef resortu Adam Bodnar argumentował jego odwołanie z funkcji Prezesa Sądu Okręgowego w Suwałkach. Wyrok w tej sprawie wydał Sąd Okręgowy w Warszawie. - Tak właśnie wygląda „przywracanie praworządności” w praktyce - skomentował decyzję sądu mec. Bartosz Lewandowski.
- Zarząd PKP Cargo zdecydował o przeprowadzeniu zwolnień grupowych przez zakłady i centralę spółki, o czym poinformował przewoźnik w najnowszym komunikacie giełdowym. Zwolnienia mają objąć do 30 proc. zatrudnionych, czyli do 4142 pracowników w różnych grupach zawodowych. W skrócie - najgorsze scenariusze, dotyczące spółki - ziściły się.
- Policjanci z CBŚP wspólnie ze Strażą Graniczną oraz ze wsparciem hiszpańskiej policji dopadli międzynarodową szajkę dilerów narkotykowych. Według śledczych grupa mogła przemyścić do Polski i wprowadzić na rynek nie mniej niż 5 ton marihuany i haszyszsu oraz blisko 500 kg kokainy - o wartości nie mniejszej niż 300 milionów złotych.
- Do kalendarza Speedway GP wracają warszawski PGE Narodowy oraz Donji Kraljevec, a pozostają w nim także Praga, Wrocław, Ryga, Vojens i Toruń). Lokalizacja 11. rundy zostanie potwierdzona w późniejszym terminie.
- Wiadomo więcej o Ukraińcu, który w Jarosławiu zaatakował nożem 5 osób, w tym 3 księży i kobietę. Jeden z księży nie żyje. Wg doniesień konserwatywnych mediów i europosłanki Zajączkowskiej (Konfederacja), to ukraiński weteran, który walczył na wojnie z Rosją. Ma obywatelstwa ukraińskie, niemieckie i polski PESEL.
- Zapadł pierwszy wyrok ws. afery Collegium Humanum. Sześciu byłych rektorów i prorektorów prywatnych uczelni Sąd Okręgowy w W-wie skazał grzywny od 3 do 500 tys. zł, a jedynie dwoje z nich na 1 rok więzienia w zawieszeniu na 3 lata.
- Polska i Litwa opracowują międzynarodowy plan ewakuacji ludności państw bałtyckich przez polską granicę na wypadek wojny. Na Litwę uda się 20-os. delegacja z różnych polskich instytucji.
- W trakcie ostatnich 30 dni kurs EUR/USD stracił około 3 proc., USD/PLN wzrósł o około 4 proc., a EUR/PLN – o 2 proc. W całym 2026 r. EUR/USD wzrósł o 5,4 proc., a EUR/PLN – o około 4 proc., ale złoty potężnie stracił do dolara – około 11 proc. Relatywnie większe osłabienie złotego może nieco martwić i zwracać uwagę na stan finansów publicznych.
- Minister sprawiedliwości Waldemar Żurek poinformował, że prokuratura złoży zażalenie wydanie listu żelaznego Marcinowi Romanowskiemu. We wpisie na platformie X zaatakował przy tym sędziego, który podjął decyzję w tej sprawie. Komentujący wskazują m.in., że słowa Żurka to wręcz wezwanie do politycznej nagonki. Z kolei obrońca polityka opozycji zaznacza, że przed wydaniem decyzji, prokuratura nie miała problemów ze składem orzekającym.
- Inflacja we wrześniu przebiła cel NBP i wzrosła do 4% r/d/r oraz o 0,7% m/d/m. To najwyższy odczyt od 15 miesięcy i skutek szalejących cen paliw. Eksperci: inflacja będzie rosła.
- W Warszawie w oświetlonej i ruchliwej części Alei Marszałkowskiej para odbywała stosunek; nagrania trafiły do internetu, a policja usiłuje ustalić tożsamość pary. Grozi im do 30 dni aresztu.
- Prezydent RP Karol Nawrocki podpisał rządową ustawę wprowadzającą podatek od nadmiarowych zysków koncernów paliwowych. Decyzję prezydenta skomentował premier Donald Tusk. "To nie ja wygrałem. Wygrali Polacy" - podkreślił szef rządu. Szef PiS Jarosław Kaczyński ocenił, że premier Donald Tusk już "nie może przerzucać na nikogo odpowiedzialności". O podpisaniu tej ustawy Karol Nawrocki poinformował w wieczornym orędiu. Jak jednak dodał, "podpisując ustawę, nie wycofuje swoich zarzutów dotyczących jej niekonstytucyjności". - Zwrócę się do Trybunału Konstytucyjnego o jej zbadanie w trybie następczym – zapowiedział prezydent.

Australia

- Premier Anthony Albanese poinformował, że agent AI stworzony przez OpenAI uzyskał nieautoryzowany dostęp do portalu statystycznego zawierającego dane z Medicare (powszechnego systemu opieki zdrowotnej). Rząd określił incydent jako „nie do przyjęcia” i rozważa kroki prawne oraz ściganie sprawy. Władze zażądały też oficjalnych wyjaśnień od liderów branży technologicznej.
- W rejonie miasta Albany (Zachodnia Australia) rekin śmiertelnie zaatakował nurka z kuszą. To już kolejny śmiertelny atak u wybrzeży kraju w krótkim odstępie czasu.
- Brisbane Festival 2026 zakończył się w Brisbane w Australii, gromadząc we wrześniu ponad 1,7 mln odwiedzających na płatnych i bezpłatnych wydarzeniach. W programie uczestniczyło prawie 2 tys. artystów, a festiwalowe miasteczko w dzielnicy South Bank odwiedziło 535 tys. osób, informuje ABC News Australia.
- Dyrektor generalny OpenAI, Sam Altman i dyrektor generalny Anthropic, Dario Amodei, zostali poproszeni o złożenie zeznań przed australijskim Senatem na temat sztucznej inteligencji (AI). Władze Canberrę prowadzą dochodzenie w sprawie nieautoryzowanego dostępu przedstawiciela OpenAI AI do portalu Medicare i kilku stron internetowych rządowych.
- Dyrektorka artystyczna festiwalu Ebony Bott oświadczyła, że w jej pierwszym roku na stanowisku wpływy kasowe wzrosły o 46% w porównaniu z 2025 rokiem. Jak powiedziała, reakcja Brisbane na program była hojna i otwarta, a tygodnie festiwalu wzmocniły jej poczucie możliwości miasta.
- Tor Gillman Speedway w Adelajdzie będzie gospodarzem dwóch decydujących rund Speedway GP, zaplanowanych na 29 i 30 października 2027 roku.
- Bank Rezerw Australii podniósł 29 września 2026 roku główną stopę procentową o 25 punktów bazowych do poziomu 4,60%, jak podaje Bankier.pl. To najwyższy koszt kredytu na antypodach od 15 lat.

Opracował:

Bogusław P.

Bogusław Piotrowski z wykształcenia i zamiłowania – architekt. Mieszka w Australii. W Polsce należał do „Solidarności” - zajmował się pomocą materialną wspomagając strajkujących górników i ich rodziny w Zagłębiu Miedziowym – był naocznym świadkiem tragicznych zająć lubińskich w 1982 roku.